

Rregullat e Tregut Shqiptar të Energjisë Elektrike

Përmbajtja

Kapitulli I	
Hyrje.....	3
Kapitulli II	
Struktura e Tregut të Energjisë elektrike.....	4
Kapitulli III	
Rregullat e Tregut të organizuara nga Bursa.....	10
Kapitulli IV	
Marrëveshjet e përfunduara, të ndërprera dhe të papajtueshme të pjesëmarrësve të tregut.....	13
Kapitulli V	
Rregullat për kontratat dypalëshe.....	15
Kapitulli VI	
Rregullat për periudhën tranzitore për interkonjekcionin nëpërmjet zonës së import/export.....	16
Kapitulli VII	
Rregullat për faturimin dhe pagesat.....	17
Kapitulli VIII	
Garancia.....	18
Kapitulli IX	
Të dhënat dhe informacionet e marrëveshjeve.....	18
Kapitulli X	
Zgjidhja e mosmarrëveshjes.....	19
Kapitulli XI	
Masat Tranzitore.....	21

ANEKSI I : Përkufizime

Kapitulli I

Hyrje

Këto Rregulla Tregu përcaktojnë:

- i) Një grup *dispozitash* që përcaktojnë procedurat për operimet dhe menaxhimin e tregut;
- ii) Një kuadër koherent nën të cilin pjesëmarrësit në *tregun* e energjisë elektrike mund të ndërveprojnë me njeri-tjetrin;
- iii) Termat dhe kushtet e përgjithshme për Tregun e Ditës në Avancë;
- iv) Termat dhe kushtet e përgjithshme për Tregjet e Tjera të Energjisë Elektrike Shqiptare.

Në të gjitha procedurat në lidhje me këto Rregulla Tregu orët i referohen kohës qendrore evropiane (CET).

Monedha – gjithë pagesat dhe transaksionet financiare në treg do të shprehen dhe llogariten me monedhën që është rënë dakort në marrëveshje.

Njësitë – Gjithë njësitë teknike shprehen me Sistemin Ndërkombëtar të Njësive (SI). Për shembull, gjenerimi, transmetimi dhe konsumi i energjisë elektrike (energji elektrike) shprehen me kWh (MWh, GWh), po ashtu gjenerimi, transmetimi dhe konsumi i energjisë reaktive shprehen me kVARh (MVARh). Kapaciteti ose kërkesa ose energjia shprehen me kW (MW).

Kapitulli II

Struktura e Tregut të Energjisë Elektrike

1. Kuadri ligjor dhe rregulator

- 1.1. Bazuar në Ligjt nr. 43/2015 “Për Sektorin e Energjisë Elektrike”, ERE është përgjegjëse për përcaktimin e të drejtave dhe detyrimeve të pjesëmarrësve të tregut dhe për sigurimin e kontrollit rregulator në Tregun Shqiptar të Energjisë Elektrike.
- 1.2. Ligji për sektorin e energjisë elektrike i jep ERE autoritet për miratimin e Rregullave të Tregut të Energjisë Elektrike. ERE ka autoritet të plotë mbi Rregullat e Tregut të Energjisë Elektrike.
- 1.3. Qëllimi i Rregullave të Tregut është përcaktimi i rregullave transparente dhe jo diskriminuese për tregun shqiptar të energjisë elektrike. ERE do të monitorojë vazhdimesh tregun e energjisë elektrike për të siguruar funksionimin e tij jo diskriminues dhe eficient dhe do të mbrojë konkurrencën efektive mes pjesëmarrësve të tij.
- 1.4. ERE do t'i rishikojë këto Rregulla Tregu për t'u siguruar që ato pasqyrojnë zhvillimet e sektorit shqiptar të energjisë elektrike dhe tregut rajonal.
- 1.5. Të gjitha aspektet e OST-së (dispeçerimi, operimet e tregut dhe të sistemit të transmetimit) duhet të funksionojnë në mënyrë transparente *nën monitorimin* rregulator të ERE-s, me qëllim zhvillimin e një tregu konkurrues të energjisë elektrike.
- 1.6. Roli i ERE-s në tregun e energjisë elektrike duhet të përfshijë edhe kontrollin e vendosjes së çmimeve nga biznesi monopol, politikat në lidhje me abuzimin me tregun, miratimin e rregullave, kodeve dhe ndryshimet dhe amendimet e tyre, ngritjen e bizneseve të rregulluara dhe lehtësimin e konkurrencës.
- 1.7. Tregu i organizuar i ditës në avancë dhe brenda ditës do tëjenë sfera eskluzive për tregtimin fizik të energjisë elektrike në kornizën kohore të ditës në avancë.
- 1.8. Rregullat për Tregun e Balancimit janë hartuar në një dokument të veçantë, si një grup rregullash më vete.

2.Rolet e Pjesëmarrësve të Tregut

2.1. Bursa Shqipëtare:

2.1.1. Siguron të gjitha sistemet dhe ndërveprimet e nevojshme për operimin e BSHE (Tregun e ditës në avancë)

2.1.2. Pranon aplikime dhe oferta për të blerë dhe shitur energji nga PPB-e.

2.1.3. Merr dhe proceson kapacitetet e interkonjekzionit nga OST-ja, si dhe informacione të tjera përkatëse.

2.1.4. Kryen ankandet e nevojshme dhe operacionet tregtare, në përputhje me rregullat e miratuara duke përdorur për këtë qëllim algoritmat *European market coupling*.

2.1.5. I dërgon PPB-ve përkatëse dhe OST-së, sipas afateve të përcaktuara, konfirmimet tregtare, duke përfshirë sasitë e alokuara dhe çmimet.

2.1.6. Publikon sasitë e shpërndara dhe çmimet përkatëse, sipas afateve të përcaktuara.

2.1.7. I dërgon PPB-ve përkatëse dhe OST-së, në përputhje me afatin e rënë dakort, njoftimet e kredive, llogaritë financiare.

2.1.8. Ekzekuton mjetet e shtrëngimit dhe pagesat për PPB-të përkatëse, në përputhje me rregullat dhe afatet e përcaktuara.

2.1.9. Mban dokumentet e transaksioneve.

2.1.10. Mban dhe përditëson kalendarin e tregtimeve.

2.1.11. Përbush kërkesat për transparencë, bazuar në Rregulloren nr. 543/2013, dhe ushtron kompetenca të monitorimit të tregut.

2.1.12. Siguron që platforma tregtare është e aksesueshme nga të gjitha palët e interesuara.

2.1.13. Bursa e energjisë elektrike mund të kontraktojë kryerjen e një apo më shumë shërbimeve të sipërpërmendura nga çdo subjekt që mund të ushtrojë këtë aktivitet, në përputhje me licencën e lëshuar nga ERE.

2.1.14. OST-ja është përgjegjëse për krijimin/përcaktimin e kompanisë që do të operojë Bursën e Energjisë. OST-ja, ose të gjitha OST së bashku që janë licensuar në zonat e tenderimit dhe shërbohen nga kompania e Bursës së Energjisë do të kenë gjithmonë pjesën më të madhe të aksioneve të Bursës së Energjisë Elektrike.

2.2. OST-ja është kompania e pavarur shtetërore që kryen këto funksione:

2.2.1. Operimin fizik të Rrjetit të Transmetimit (pronësisë, mirëmbajtjen dhe zgjerimin).

2.2.2. Operatorin e sistemit, në përputhje me kërkesat e direktivës 2009/72/EC, duke përfshirë dispecerimin.

2.2.3. Të sigurojë shërbimin e lidhjes për të gjithë përdoruesit e lidhur me rrjetet e transmetimit, në kushte jo diskriminuese.

2.2.4. Përcakton kushtet për tu bërë Palë Përgjegjëse Balancuese (PPB) dhe Palë Shërbyese për Balancim (PSB).

2.2.5. Zbaton procesin e llogaritjes së kapaciteteve ndërkufitare, koordinuar në përputhje me kërkesat në tregjet e organizuara.

2.2.6. Funksionin e Operatorit të Tregut të Balancimit:

i. Parashikimin dhe blerjen e shërbimeve ndihmëse, të ndara në energji balancuese dhe kapacitete rezervë, nga të gjithë Ofertuesit e Shërbimeve të Balancimit, në një javë, ditën përpara dhe afatin kohor real të bazuar në treg.

ii. Kryerjen e veprimeve të nevojshme për balancimin duke aktivizuar rregullimin sekondar në ulje ose rritje nga rezervat balancuese dhe/ose rezervave shtesë balancuese të ofruara në tregun e balancimit të energjisë elektrike.

iii. Blerjen e humbjeve të transmetimit në ditën në avancë bazuar në tregun e organizuar. Për periudhën tranzitore përpara se DAM të filloj aktivitetin, procedura e prokurimit favor është e lejuar për OST sipas rregullave të miratuara nga ERE.

iv. Kompensimit për shërbimet e balancimit që ofron, duke siguruar likuidimet financiare mbi baza mujore, nëpërmjet shlyerjes së disbalancave bazuar në rregullat e përllogaritjes së disbalancave, duke siguruar iniciativat e duhura për pjesëmarrësit e tregut të jenë balancuar në kohë reale apo të afërt me kohën reale. Rregullat e llogaritjes së disbalancave reflektojnë devijimet ndërmjet gjenerimit, energjisë së tregtuar dhe konsumit të të gjitha palëve përgjegjëse balancuese dhe të çdo pale përgjegjëse balancuese. Ajo është e bazuar në një sistem të vetëm të çmimeve duke penalizuar devijimet në të dyja drejtimet.

v. Menaxhimit të mbledhjes së kërkuar të të dhënave të matjes, për të kryer një menaxhim efikas të disbalancave dhe shlyerjes financiare.

Çmimi i energjisë balancuese që do të paguhet nga pala përgjegjëse, do të vendoset në koston reale që OST merr për balancimin e sistemit, për periudhën përkatëse, që mbulon rezervat balancuese dhe të energjisë.

2.2.7. Tarifat, termat dhe kushtet e aksesit në sistemin e transmetimit do të rregullohen nga ERE.

2.3 OSSH – si një Operator i Sistemit të Shpërndarjes

2.3.1. Shpërndarja është e ndarë me furnizimin, në përputhje me kërkesat e Komunitetit të Energjisë. OSSH-ja do të zotërojë, mbajë, zgjerojë dhe operojë sistemin e shpërndarjes.

2.3.2. OSSH-ja do të ofrojë shërbimin e lidhjes për të gjithë përdoruesit në sistemin e shpërndarjes në kushte jo-diskriminuese.

2.3.3. Blerjen e humbjeve teknike dhe jo teknike, bazur në tregun e organizuar të ditës në avancë. Për periudhën tranzitore përpëra se DAM të filloj aktivitetin, procedura e prokurimit është e lejuar për OSSH sipas rregullave të miratuara nga ERE.

2.3.4. Tarifat, termat dhe kushtet e aksesit në sistemin e shpërndarjes do të rregullohen nga ERE.

2.3.5. OSSH-ja do të jetë përgjegjëse për reduktimin e humbjeve teknike dhe jo teknike në sistemin e shpërndarjes, bazuar në një studim që zhvillohet nga vetë OSSH dhe aprovohet nga ERE. ERE siguron iniciativat e duhura për reduktimin e këtyre humbjeve.

2.3.6. OSSH do të jetë një PPB.

2.4. Pala Përgjegjëse Balancuese (PPB)

2.4.1. Termat dhe kushtet për tu bërë palë përgjegjëse balancuese (PPB), duhet të sigurojë një trajtim jodiskriminues për të gjithë pjesëmarrësit e tregut dhe të publikohen.

2.4.2. Marrëveshja që do të lidhet nga OST sh.a. me PPB dhe ofruesi i Shërbimit të Balancimit duhet të jetë marrëveshje tip, e publikuar dhe miratuar nga ERE, në mënyrë që të drejtat dhe detyrimet e palëve të janë të njëjta për të gjithë pjesëmarrësit e tregut, si pjesë përbërëse/aneks i Rregullave të Balancimit.

2.4.3 Të gjitha subjektet juridike, që zotërojnë njësi gjenerimi ose konsumi që janë të lidhura në rrjet dhe mbi një kapacitet të caktuar nga OST-ja dhe të miratuara nga ERE, janë të detyruara të janë PPB.

2.4.4. Një subjekt juridik që zotëron njësi gjenerimi ose konsumi të lidhura në rrjet dhe një kapacitet të caktuar nga OST-ja dhe miratuar nga ERE, mund të aplikojë për të qenë një PPB.

2.4.5. Një tregtar që tregon në Shqipëri apo që furnizon energji ndërkufitarë, është i detyruar për të qenë një PPB.

2.4.6. PPB-ja lejohet të skedulojë kontratat dypalëshe fizike për të blerë/shitur kapacitetet e shpërndara në SEE CAO.

2.4.7. Të gjitha kontratat e brendshme afatgjata OTC do të bazohen në një kontratë financiare, ku energjia elektrike fizike do të tregtohet në BSHE dhe çmim i BSHE-së do të jetë çmimi i referencës për kontratën financiare. ERE do të krijoj kontarata standarde financiare OTC.

2.4.8. Të gjitha PPB do të janë të detyruara për llogaritjen e disbalancave.

2.4.9. Një PPB mund të marrë përgjegjësinë e PPB të tjera ose të njësive të prodhimit dhe konsumit mbi një kapacitet të caktuar.

2.4.10. Të gjitha PPB janë përgjegjëse për parashikimin e gjenerimit dhe konsumit.

2.4.11. Të gjitha PPB janë të detyruara të sigurojnë mbrojtjen e duhur nga zbulimet e informacionit konkurrues dhe të ndjeshëm kur është nevoja si dhe gjithë informacioni të kërkohet për performacën sa më të sukseshme të OST dhe ERE, në kohën e duhur, të plotë dhe të sigurt.

2.4.12. Çdo njësi që ushtron aktivitetin e furnizuesit duhet të jetë një PPB.

2.5. Ofruesi i Shërbimeve të Balancimit

2.5.1. Një OSB është një PPB që ofron shërbimin e balancimit për OST-në.

2.5.2. Kushtet dhe termat për tu bërë një OSB përcaktohen nga OST-ja dhe rregullohen në një marrëveshje ndërmjet OSB-së dhe OST-së.

3. Rregullat dhe detyrimet e marrëveshjes

3.1. Rregullat e Tregut kanë ndikim të caktuar ndërmjet palëve dhe bëhen të detyrueshme për çdo pjesëmarrës.

3.2. Secila palë duhet të marrë veprimet e duhura per të kryer detyrimet në përputhje dhe në pajtim me rregullat e tregut.

4. Llojet e Tregut

4.1. Marrëveshjet ndërkufitare nëpërmjet kontratave bilaterale

4.1.1. Pjesëmarrësit e tregut do të kryejnë marrëveshje ndërkufitare me çmime lirisht të negociueshme bazur në kapacitetet e blera dhe të nominuara në ankandet e hapura të organizuara nëpërmjet SEE CAO për çdo periudhë kohe relevante, të barabartë me një orë.

4.1.2. Njoftimet e skedulimeve në OST në lidhje me këto marrëveshje do të bëhen në ditën përparrë dorëzimit. Detaje të kësaj pjese do të pershkruhen në Rregullat e Balancimit.

4.2 Tregu i organizuar i ditës në avancë për energjinë elektrike

4.2.1. Pjesëmarrësit e tregut të regjistruar për pjesëmarrjen në tregun e organizuar të ditës në avancë dhe të tregut brenda ditës do të përfundojnë marrëveshjet e energjisë elektrike në tregun e organizuar në përputhje me kërkasat e përcaktuara nga Operatori i Tregut, siç janë të përcaktuara në Kapitullin III të këtyre rregullave.

4.2.2. Pjesëmarrësit e tregut që kanë marrëveshje aktuale për blerjen e energjisë elektrike ose ndonjë kontratë tjeter për shitjen ose blerjen e energjisë elektrike në kohën kur këto rregulla do të hyjnë në fuqi, duhet të regjistrojnë kontratat e tyre me operatorin përkatës të rrjetit për pjesëmarrje në tregun e organizuar të ditës në avancë dhe në tregun brenda ditës në përputhje me kërkasat e përcaktuara nga Operatori Shqiptar i Tregut siç janë të përcaktuara në Kapitulli III i këtyre rregullave.

4.2.3. Marrëveshjet do të përfundohen me çmim të pasqyruar të përcaktuara në çdo periudhë kohe nga Bursa Shqiptare, e licencuar për administrimin e tregut të organizuar.

4.2.4. OST dhe OSSH do të blejnë energji elektriqe vetëm për mbulimin e humbjeve teknike dhe jo-teknike të humbura në rrejt për çdo periudhë të caktuar dërgimi në tregun e organizuar.

4.3. Tregu i organizuar brenda ditës për energjinë elektriqe

4.3.1. Tregu brenda ditës është një treg për tregimin e vazhdueshëm të produkteve brenda intervaleve kohore ku marrëveshjet janë lidhur automatikisht, kur Porositë konkurese janë të regjistruar në sistemin e tregtimit. Transaksionet mund të kryen një orë para ofertimit.

4.3.2. Pjesëmarrësit e tregut mund të kryejnë transaksionet energjitike në tregun brenda ditës në perputhje me pikën 4.2.1. të këtyre rregullave.

4.3.3. Bursa duhet që në mënyrë të vazhdueshme gjatë çdo dite të tregtimit, të jap informacione për të gjitha ofertat dhe transaksionet që janë regjistruar në ETS në mënyrë anonime.

4.4. Marrëveshjet financiare nëpërmjet kontratave bilaterale.

4.4.1. Pjesëmarrësit e tregut do të lidhin kontrata financiare.

KAPITULLI III

RREGULLAT PËR TREGUN E ENERGJISË ELEKTRIKE TË ORGANIZUAR NGA BURSA E ENERGJISË ELEKTRIKE

1. Rregulla të përgjithshme

1.1. Një Palë Përgjegjëse për Balancimin (PPB) që dëshiron të marrë pjesë në Bursën e Energjisë në Shqipëri do të ketë të drejtë ta bëjë këtë nëse plotëson kushtet e mëposhtme:

1.1.1 Është regjistruar në territorin e Shqipërisë ose të një vendi anëtar të Bashkimit Evropian ose të një vendi që i përket Komunitetit të Energjisë;

1.1.2 Ka licencat përkatëse të lëshuara në territorin e së paku njërit prej vendeve të përmendura në 1.1.1 më sipër, duke bërë të mundur që ai të veprojë me kapacitetin e një gjeneruesi, furnizuesi, tregtari ose blerësi të energjisë elektrike;

1.1.3 Ka siguruar garancitë e kolateralit, siç kërkohet nga Rregullat e zbatueshme të Tregut, Marrëveshja e Pjesëmarrjes, Rregullat e Tregtimit, Rregullorja e Tregut të një dite në avancë (DAM), Rregullorja e Tregut të Përditshëm, Rregullat e Sjelljes në Treg, ose Rregullat e Zgjidhjes Përfundimtare.

1.2. Transaksionet e kryera nga pjesëmarrësit e tregut në tregun e organizuar të energjisë elektrike të ditës në avancë ose brenda ditës do të njoftohen automatikisht nëpërmjet platformës tregtare tek të gjithë PPB-të.

1.3. Transaksionet e përfunduara në tregun e organizuar do të njoftohen tek Operatori i Transmetimit nga Bursa e Energjisë deri në orën 14.00 të D-1.

1.4. Transaksionet në tregun e organizuar do të përfundohen për çdo interval kohorë.

1.5. Transaksionet e përfunduara në tregun e organizuar do të përfaqësojnë një angazhim të fortë për PPB-të përkatëse për furnizimin me energji elektrike, në rastet e pranimit të ofertave për shitje ose detyrimin për pranimin e furnizimit me energji elektrike në rastet e pranimit të ofertave për blerje, në përputhje me transaksionet përkatëse.

1.6. Çdo transaksion do të jetë për një ditë ofertimi, një intervalë kohorë dhe një zonë të caktuar.

1.7. Bursa e Energjisë mund të përfundojë një marrëveshje me pjesëmarrësin e tregut (Market maker), i cili do të marrë përgjegjësinë për parashikimin e likuidimit në ankandet e energjisë elektrike nëpërmjet pjesëmarrjes ditore, me një parashikim të sasisë të blerjes dhe shitjes të energjisë elektrike, në përputhje dhe në bazë të marrëveshjeve të përfunduara.

2. Qëllimi i operimit të tregut të organizuar

- 2.1. Të krijoj kushtet për një treg konkurrues duke lejuar vendosjen e çmimeve të drejta.
- 2.2. Të krijoj kushtet për një treg të orientuar drejt import/export që të promovojo përfitimet e konsumatorëve ashtu si edhe të sektorit të energjisë elektrike së Shqipërisë, duke ofruar fleksibilitet pë integrimin e tregut të energjisë elektrike dhe bashkimin e tregut të ditës në avancë dhe tregut brenda ditës.
- 2.3. Të krijoj kushte për kalimin transparent dhe efikas të flukseve të fondeve dhe lllogarive duke përdorur Bursën si *counter party* për të gjitha veprimet në tregun e organizuar.
- 2.4. Të krijoj një strukturë brenda së cilës të zhvillohet konkurenca si në tregun me shumicë ashtu edhe me pakicë, duke promovuar dhe siguruar ndryshimin e shpejtë të furnizuesit.

3. Parimet bazë për funksionimin e tregut të organizuar

- 3.1. Zbatimin e parimit të kostos marxhinale të ofertave në tregun e organizuar si pjesë e mbikqyrjes së tregut, me qëllim shhangjen e abuzimit në treg.
- 3.2. Tregu i ditës në avancë dhe tregu brenda ditës si sfera eskluzive për tregtimin fizik të energjisë elektrike në periudhën kohore të ditës në avancë.
- 3.3. Tregimi i kontratave fizike bilaterale afatgjate lejohen në bazë të kapacitetit të ndarë përmes ankandeve të organizuara nga SEO CAO, ose në bazë të kërkesave sipas marrëveshjeve dypalëshe afatgjata të regjistruara bazuar në Kapitullin III, pika 1.1. të kësaj Rregulloreje.
- 3.4. Të gjitha format e tjera të tregtimit do të janë vetëm financiare.
- 3.5. Marrëdhëniet kontraktuale janë skemat bazë që shërbejnë për menaxhimin e marrëdhënieve ndërmjet subjekteve të ndryshme në treg.

4. Kushtet dhe regjistrimi në tregun e organizuar nga pjesëmarrësit

- 4.1. Çdo PPB mund të bëhet Pjesëmarrës i Tregut i regjistruar nga Bursa e Energjisë, për pjesëmarrësit në tregun e organizuar, dhe ka të drejtën të paraqesë oferta për shitjen dhe/ose blerjen e energjisë elektrike.
- 4.2. Një pjesëmarrës i tregut duhet të bëhet PPB.
- 4.3. Pjesëmarrësi i tregut duhet të paraqesë një kërkesë për të pranuar kushtet për pjesëmarrjen dhe regjistrimin në tregun e organizuar të energjisë elektrike, bazuar në marrëveshjen midis Bursës së energjisë dhe pjesëmarrësve duke përfshirë të gjitha shtojcat.
- 4.4. Bursa e energjisë duhet të krijojë një kontratë që të përcaktohen të drejtat dhe detyrimet midis palëve.

4.5. Pas nënshkrimit të Marrëveshjes së Regjistrimit në Bursën e Energjisë dhe duke plotësuar çdo kërkesë në këtë marrëveshje, çdo pjesëmarrës ka të drejtë të marrë pjesë në çdo treg të organizuar që i përshtatet, në bazë të këtyre rregullave.

4.6. Bursa e Energjisë duhet të mbajë një regjistër të përditësuar me të gjithë pjesëmarrësit në tregun e organizuar.

4.7. Regjisteri duhet të mbajë të paktën këto të dhëna për çdo pjesëmarrës:

- i. Emrin e plotë, zyra qendrore dhe përfaqësuesi i kompanisë;
- ii. Marrëveshjet e lidhura për pjesëmarrësit në tregun e ditës në avancë, numrin dhe datën;
- iii. Kodin e ID të pjesëmarrësve në tregun e organizuar;
- iv. Datën e regjistrimit, datën e térheqjes, datën e pezullimit;

4.8. Pjesëmarrësit e tregut janë të detyruar të lajmërojnë menjëherë Bursën e Energjisë për çdo ndryshim që mund të ketë në të dhënat e regjistrimit.

Kapitulli IV

Përfundimi, pezullimi dhe pa pajtueshmëria e pjesëmarrësve të tregut.

1. Të përgjithshme

1.1. Kërkesa për tërheqje, pezullim dhe përfundim janë subjekt i rregullimit të ERE.

2. Përfundimi i marrëveshjes

2.1. Çdo pjesëmarrës mund të përfundojë Marrëveshjen e Pjesëmarrësve duke dërguar një njoftim në përputhje me rregullat e Bursës së Energjisë.

2.2. Përfundimi i përkohshëm ose përfundimtar i marrëveshjes për shkak për mos kryerjen e detyimeve të një nga pjesëmarrësit janë të rregulluara në këto Rregulla Tregu.

3. Pezullimi i tregut

3.1. Bursa e Energjisë mundet që në çdo kohë të pezullojë tregun në sistemin e tregtimit në qoftë se:

i. një problem që ka ndodhur, i cili mund të afektojë tregun në disa produkte ose pezullimin nëse është e nevojshme që keto probleme të parandalohen.

ii. kur vemprimtaria e tregut shkel kërkesat e ligjit të aplikueshëm, Rregullat e Tregut në tërësinë e tyre ose marrëveshjen e pjesëmarrjes.

3.2. Sistemi i tregut duhet të ri-hapet në funksionin e tij të plotë sa më shpejt pas korrigjimit që çoi në pezullimin dhe Bursa e Energjisë Elektrike gjykon se Tregu mund të funksionoi në përputhje me Ligjin e Aplikueshëm dhe Rregullat e Tregut.

3.3. Bursa e Energjisë Elektrike duhet ti jap pjesëmarrësve informacion për pezullimin e tregut dhe ri-hapjen menjëherë nëpërmjet faqes së website ose me mënyra të tjera komunikimi që Bursa e Energjisë Elektrike e quan eficente, duke pasur parasysh rr Ethanat.

3.4. Bursa e Energjisë mund të pezulloj një pjesëmarrës në bazë të papajtueshmërisë, në përputhje me pikën 3 të këtij kapitulli.

4. Pa-pajtueshmëria

4.1. Në qoftë se një pjesëmarrës dështon në perputhje me:

i. këto rregulla tregu;

- ii. tregun dhe rregullave të qarta; ose
- iii. ligjin e aplikueshëm dhe shkeljeve të tilla që ndikojnë ose do të ndikojnë në aftësinë e pjesëmarrësve, në përputhje me rregullat e tregut;
- iv. kërkesa per Përfitimin e Tregtimit të tregut pëershkuhen në Marrëveshjen e Pjesëmarrjes;
- v. përfaqësimi i pëershkuar në Marrëveshjen e Pjesëmarrjes, me kusht që Përfaqësimi në opinionin e Bursës Shqiptare të Energjisë është i pasaktë ose ç'orientues në aspektin material dhe nuk është rregulluar brenda 15 ditëve kalenderike, pas njoftimit me shkrim nga Bursa Shqiptare e Energjisë, ose këq përfaqësimi dukshëm tregon që Pjesëmarrësi ose Klienti i Pagesave është i papërshtatshëm për Tregtimin e mëtejshëm.

4.2. Në rast papajtueshmërie, Bursa e Energjisë Elektrike do ti dërgoj pjesëmarrësve një letër brenda 15 ditëve kalendarike:

i. Në rast se pas 15 ditëve pjesëmarrësi nuk merr masat e duhura për të korrigjuar shkaqet që kanë shkaktuar pa pajtueshmërinë. Bursa e Energjisë Elektrike i dërgon një njoftim me shkrim pjesëmarrësit ose mund ti dërgoj një paralajmërim ose ta pezulloj një pjesëmarrës nga tregu me efekt të menjëhershëm. Gjatë pezullimit, pjesëmarrësi mund të kryej marrëveshje vetëm nëse Bursa e Energjisë Elektrike jep aprovimin.

4.3. E drejta e Bursës së Energjisë Elektrike për të përfunduar Marrëveshjen për Pjesëmarrjen është e përcaktuar në Marrëveshjen e Tregtimit.

4.4. Përpara se të merret një vendim sipas Klauzole 4, pjesëmarrësi duhet ti jepet një mundësi për t'ju kundërpërgjigjur dhe të jap një opinion mbi këto fakte që janë prezantuar nga Bursa e Energjisë Elektrike.

4.5. Bursa e Energjisë Elektrike ka në diskrecionin e vetë të vendos nëse vendimi do të bëhet publik ose jo dhe përfundimisht mënyrën si do të behet publik vendimi.

Kapitulli V

Rregullat për kontratat dypalëshe

1. Tregtimet fizike me kontrata dypalëshe

1.1. Tregtimi i kontratave fizike dypalëshe lejohet vetëm në përputhje me kapacitetet e blera dhe të nominuara në ankandin e hapur të organizuar në SEE CAO.

2. Konfidencialiteti i kontratave të interkonjekzionit të marrëveshjeve dy palëshe

2.1. Kontratat e shit-blerjes së energjisë elektrike të interkonjekzionit nga SEE CAO do të jenë të parregulluara, me kontekst të rregulluar nëpërmjet negociatave midis palëve, duke respektuar dispozitat e këtyre rregullave të tregut.

2.2. Palët kontraktuese, sasia dhe çmimi nga negociatat paraqesin informacion konfidencial. Përsa i përket parashikimeve të Rregullave të Tregut, Kodit të Rrjetit dhe rregulloreve përkatëse, kërkojnë se një informacion i tillë duhet të deklarohet në OST në intervalle kohore për ditën në avancë dhe do të nominohen me gjithë marrëveshjet e përfunduara të ditës në avancë në tregun e organizuar.

3. Tregtimi financiar me kontrata dy palëshe

3.1. Të gjitha tregtimet e brendshme OTC do të bazohen në kontrata financiare, ku energjia fizike do të tregtohet nga Bursa e Energjisë dhe çmimi i Bursës do të jetë cmimi referues për kontratat financiare.

3.2. ERE do të krijojë një marrëveshje standarte për kontaratat financiare OTC.

Kapitulli VI

Rregulla për periudhën tranzitore për tregtimet ndërkufitare nëpërmjet zonave të import/eksport

1. Të përgjithshme

1.1. Si masa tranzitore përpara bashkimit të tregut, ankandi implicit i interkonjekzionit me shtetet fqinje mund të organizohet nëpërmjet zonave të organizuara të importit dhe eksportit:

- i. Zonat e importit dhe eksportit mund të vendosen si zona në Bursën e Energjisë Elektrike.
- ii. Zonat e importit dhe eksportit duke lejuar njëherësh palët të tregtojnë me ndërkufitarët duke u bazuar në kapacitetet e disponueshme të interkonjekzonit.
- iii. Pjesëmarrësit për zonat e importit dhe eksportit mund të janë PPB të cilët duhet të plotësojnë kriteret normale të janë pjestarë të tregtimit të ditës në avancë dhe të kenë leje të tregtojnë energji elektrike.

1.2. Detajet teknike për zonat e import/eksportit përgatiten nga OST dhe aprovohen nga ERE.

1.3. Marrëdhëniet tregtare dhe rregullat operacionale për zonat e import/eksportit janë nën qeverisjen e Bursës e rregulluar në aneksin e Marrëveshjes së Pjesëmarrjes.

1.4. Perdorimi i zonave të import/eksportit nënkupton caktimin e ditës në avancë në kapacitetin e import/eksportit nëpërmjet tregut, ku OST vë në dispozicion, si pjesë e shpërndarjes së kapacitetit të tyre të përditshëm, një sasi minimumi (50%) të kapacitetit në dizpozicion të tregut të organizuar. Sasia e vleres minimale duhet të shikohet në baza mujore. Vlera minimale mund të ndryshohet në bazë të një vlerësimi që OST përcakton dhe aprovohet nga ERE.

1.5. Qëllimi përfundimtar është integrimi i tregut të energjisë elektrike shqiptare me tregun Evropian.

Kapitulli VII

Rregullat për faturimin dhe pagesat

1. Të përgjithshme:

- 1.1. Faturat do të dërgohen (një herë në ditë/muaj/vit) nga Bursa e Energjisë Elektrike tek Pjesëmarrësit e Tregut dhe do të paguhen të gjitha paratë e përllogaritura për periudhën paraprake tregtare në tregun e organizuar, sipas procedurave të detajuara në Marrëveshjen e Pjesëmarrjes në Bursën e Energjisë Elektrike.
- 1.2. Marrëdhëniet financiare për tregun e organizuar, për një periudhë të ndërmjetme, mund të trajtohen nga ofruesi i shërbimeve i Bursës së Energjisë.

Kapitulli VIII

Garancia

1. Bursa ka të drejtë t'i kërkojë pjesëmarrësve depozitim e një garancie, pas regjistrimit si pjesëmarrës i tregut në tregun e organizuar të energjisë elektrike.
2. Rregullat e detajuara përsa i përket garancisë, procesit për azhornimin dhe kontrollit janë të përcaktuara në shtojcën 5, Rregullat e Shlyerjeve dhe Pagesave.

Kapitulli IX

Të dhënat dhe shkëmbimi i informacionit

1. Dispozita më të hollësishme për komunikimin e Bursës së Energjisë Elektrike dhe Pjesëmarrësve të Tregut janë të përcaktuara në Marrëveshjen e Pjesëmarrjes në Bursën e Energjisë Elektrike. Kjo përfshin komunikimin në procesin e tenderimit, procesin e vendosjes së çmimit si dhe të gjitha proceset e zgjidhjes së problemeve duke përfshirë edhe garancinë.
2. Komunikimi ndërmjet Bursës së Energjisë Elektrike dhe OST sh.a. do të hartohet në një procedurë operacionale të detuar të zhvilluar dhe të mirëmbajtur nga Bursa e Energjisë Elektrike dhe OST sh.a.
3. Çdo pjesëmarrës do të mbajë përgjegjësi për sigurimin dhe mirëmbajtjen (me kostot e pjesëmarrësve) e telefonit, linjës së internetit dhe çdo strukture tjeter të komunikimit të kërkuar për të vepruar në tregun e organizuar.

Kapitulli X

Zgjidhja e Mosmarrëveshjeve

1. Procedurat e përgjithshme

- 1.1. Në rast mosmarrëveshje mes palëve lidhur me këto Rregulla Tregu, palët do të përpiqen me mirëbesim të zgjidhin mosmarrëveshjen lidhur me çështjet që kanë të bejnë me Rregullat e Tregut.
- 1.2. Në rast se palët dështojnë në arritjen e zgjidhjes së mosmarrëveshjes, ajo do të zgjidhet nga ERE sipas ligjit të aplikueshëm dhe rregullave.

2. Njoftimi i mosmarrëveshjes

- 2.1. ERE do të pranojë çdo kërkesë me shkrim për zgjidhjen e një mosmarrëveshje që vjen direkt ose indirekt nga sjellja jo transparente dhe diskriminuese e palëve aktive në tregun e energjisë elektrike dhe që ajo autorizohet ta zgjidh sipas ligjit për sektorin e energjisë elektrike.

3. Procesi i zgjidhjes së mosmarrëveshjeve

- 3.1. ERE do t'i trajtoj dhe zgjidh çështjet e ngritura në kërkesë ose në ankesë sipas rregullores së organizimit, funksionimit dhe procedurave të ERE.
- 3.2. ERE rezervon të drejtën për të punësuar ekspertë të jashtëm të fushës për trajtimin e çështjeve të veçanta.

4. Mosmarrëveshjet lidhur me likuidimet

- 4.1. Në rast mosmarrëveshje, çdo pjesëmarrës është i detyruar të mbulojë koston e vetë. Në rastet kur një mosmarrëveshje refuzohet, Pjesëmarresi i Tregut është i detyruar ti paguajë çdo shpenzim të kryer nga Bursa Shqiptare e Energjisë.
- 4.2. Ankesat kundër përmbajtjes së raportit të transaksioneve pranohen vetëm në rastin e gabimeve që rezultojnë nga veprimet e Bursës së Energjisë Elektrike.
- 4.3. Çdo ankes kundër përmbajtjes së raportit të transaksioneve duhet paraqitur jo më vonë se dy (2) ditë pas transaksioneve të përmbajtjes së raportit të transaksioneve nga Bursa e Energjisë Elektrike.
- 4.4. Bursa e Energjisë Elektrike do të njoftojë Pjesëmarrësit e Tregut mbi pranimin ose refuzimin e ankesës respektive jo më vonë se dy (2) ditë pas afatit të specifikuar në

paragrafin e mësipërm. Në rastin e pranimit, Bursa e Energjisë Elektrike do ti përcjellë një raport të transaksionit të rregulluar Pjesëmarrësit të Tregut.

- 4.5. Nëse, gjatë intervalit kohor të specifikuar në paragrafin e mëparshëm, pjesëmarrësi i tregut të energjisë elektrike nuk paraqet asnjë apelim ndaj raportit të transaksionit të marrë prej tij, atëherë ato konsiderohen si të pranuara.
- 4.6. Asnjë apelim i paraqitur nuk e shkarkon pjesëmarrësin përkatës të tregut të energjisë elektrike nga përmbushja e detyrimeve që rrjedhin nga transaksionet e diskutueshme.

Kapitulli XI

Masat Tranzitore

1. Këto rregulla tregu hyjnë në fuqi me bërjen të zbatueshme të Modelit të Tregut të Organizuar në momentin e fillimit të punës së Bursës Shqiptare të Energjisë, siç parashikuar në pikën 8, të VKM-së 519, datë 13.07.2016 dhe do te publikohen në Faqen Zyrtare.
2. Ruga e përcaktuar për secilën fazë:

Hapat	Veprimet
Faza 1 Janar 2017	<ul style="list-style-type: none"> • Hapja e BSHE-së; • Zbatim fillestar të zonave import/eksport (ose treg i plotë me marrëveshje bashkimi me të paktën një vend) • OST të blejë humbjet nga BSHE. • OSHEE të blejë humbjet në një treg të parregulluar. • Klientët në HV në një treg të parregulluar. • Klientët në 35 Kv në një treg të parregulluar. • Klientet në 20 Kv në një treg të parregulluar. • Furnizuesit e kualifikuar për tensionin e rrjetit të Lartë - rrreth 1 TWh. • Volumet e mbetur nga KESH-i, pas plotësimit të kërkesës nga konsumatorët tariforë – rrreth 250 GWh. • Procedura të pavara (si Devolli, Kurumi, Fani) – rrreth 405 GWh. • Importet nëpërmjet tregtarëve dhe/ose zonave të import/eksportit + tregtarë të tjera të kualifikuar – rrreth 1 GWh.
Faza 2 – Hapja e Tregut Janar 2018	<ul style="list-style-type: none"> • Hapja e tregut bazuar në Mekanizmat Balancues (BM)/Tregu Balancues i Energjise Elektrike • BM dhe BSHE në përputhje të plotë me rregullat. • Sistemi i disbalancave në përputhje me BSHE. • CFD për 50% të volumit të tarifave të rregulluara. • Furnizuesit e kualifikuar për rrjetin e tensionit të lartë – rrreth 1TWh. • Prodhuar e pavaru (psh. Devoll Hydropower, Kurumi, Fani) – rrreth 1005 GWh.

	<ul style="list-style-type: none"> Importet nëpërmjet tregtarëve dhe/ose zonave të import/eksportit + tregtarë të tjerë të kualifikuar – rrreth 1 GWh. Volumet CFD (nga KESH) – rrreth 1.75 GWh. Klientët në 10.6 Kv në tregun e parregulluar. Klientët në 0.4 Kv në tregun e parregulluar.
Faza 3 – Zbatimi i plete i tregut Janar 2019	<ul style="list-style-type: none"> Hapja e Bursës Shqiptare Energjitike nëpërmjet platformës IDM. Marrëveshjet tregtare të bashkëpunimit me shtetet e EU që e kanë këtë të drejtë, qoftë nëpërmjet zonave të import/eksport ose bashkëpunimeve me vendet e shteteve jashtë EU. CFD për 70% të volumit të tarifave të rregulluara. Furnizuesit e kualifikuar për rrjetin e tensionit të lartë – rrreth 1TWh. Prodhuesit e pavarur (psh. Devoll Hydropower, Kurumi, Fani) – rrreth 1005 GWh. Volumet e mbetur nga KESH-i, pas plotësimit të kërkesës nga konsumatorët tariforë – rrreth 600 GWh. Importet nëpërmjet tregtarëve dhe/ose zonave të import/eksportit + tregtarë të tjerë të Kualifikuar – rrreth 1 GWh. Volumet CFD (nga KESH) – rrreth 1.75 GWh. Klientët në 0.4 Kv – Bizneset, jo-buxhetorët në tregun e parregulluar. Klientët jashtë Shqipërisë në tregun e parregulluar.
Faza 4 – Zbatimi i plotë i tregut Janar 1 st 2020	<ul style="list-style-type: none"> Marrëveshjet tregtare të bashkëpunimit me shtetet e EU që e kanë këtë të drejtë. (100%) e tregut me pakicë bazuar në çmime tregu (CFD e hequra). Mund të ndahen në dy hapa nëse kërkohet politikisht.

ANEKS I: PËRKUFIZIMET

Këto përkufizime janë në fuqi për të dy këto dokumente: Rregullat e Tregut dhe për Marrëveshjen e Pjesëmarrësit.

Mbajtësi i llogarisë	Do të thotë një Anëtar që mban një ose më shumë Llogari Pagesash për regjistrimin e Transaksioneve të Pagesave.
Marrëveshje Kolaterali të Grupuar	Do të thotë një marrëveshje ku një Anëtar i cili është anëtar i më shumë se një Tregu Grupimi Kolateralësh bëhet subjekt i grupimeve të kërkesave të kolateralëve dhe posteve të kolateralëve mbi një bazë grupimi.
Ligji në Fuqi	Do të thotë ligjet dhe rregulloret në fuqi nën çfarëdo juridikzioni në fuqi, përfshirë çdo urdhër apo gjykim apo vendim tjetër i çdo Gjykatë kopetente apo Organizmi Rregulator, në përputhje me ligjet dhe rregulloret e tillë në vendin dhe kohën përkatëse.
Ankand	nënkupton mekanizmin e përdorur në Tregun e Ankandit për dorëzimin e Porosive dhe llogaritjen e vëllimit dhe të çmimeve për shpërndarjen e energjisë elektrike dhe marrëveshjen për shitblerje, brenda një periudhe të caktuar të ofrimit.
Pala Përgjegjëse për Disbalancën	Do të thotë, një Pjesëmarrës që ka hyrë në marrëveshje me një Operator Sistemi Transmetimi dhe që balancon disbalancën e vet të energjisë elektrike, përmes Tregut kombëtar rregulator të energjisë elektrike apo ofrimit të hapur të energjisë elektrike balancuese nga ana e Operatorit të Sistemit të Transmetimit.
Garancia Bankare	Do të thotë një garanci, sipas kërkesës, ofruar por dhe pranuar nga Bursa Shqiptare e Energjisë Elektrike lidhur me detyrimet e një Mbajtësi Llogarie kundrejt Bursës Shqiptare të Energjisë Elektrike.
Ditë Bankare	Do të thotë një ditë në të cilën bankat në Shqipëri kryejnë aktivitete bankare.
Kolateral Bazë	Do të thotë Kolaterali për tu dërguar nga ose në emër të një Pjesëmarrësi apo Klienti që bën Shlyerjet, me qëllim që të mbulojë rreziqet e brendanatës të Bursës Shqiptare të Energjisë.
Kërkesë për Kolateral Bazë	Do të thotë kërkesë e Bursës Shqiptare të Energjisë Elektrike për Kolateral nga ana e Pjesëmarrësit apo Klientit të Shlyerjeve, në përputhje me Nenin 8.2 të Termave të Përgjithshme të Rregullave për Shlyerjet.

Ofertë	Do të thotë Porosia për të blerë.
Zonë e ofertës	Do të thotë një nën – e Zonës së Bursës Shqiptare të Energjisë Elektrike e përcaktuar nga ana e OST-ve. Zona e Bursës Shqiptare të Energjisë Elektrike është e ndarë në zona ofertash me qëllim që të menaxhojnë kufizimet e transmetimit. Pjesëmarrësit duhet të bëjnë Porosi në përputhje me zonën ku prodhimi ose konsumi i tyre është i lidhur fizikisht në rrjet, duke përcaktuar në këtë mënyrë zonën e ofertimit për secilën Porosi.
Blerës	Do të thotë pala që bie dakord të blejë energjinë elektrike sipas çdo Transaksioni.
Llogari Cash	Do të thotë Llogari Cash Garancie apo Llogari Cash jo-Garancie.
Kolateral Cash	Do të thotë Kolateral në formën e depozitave Cash në një Llogari Cash Garancie.
Shlyerje Cash	Do të thotë Shlyerje Cash për tu kryer ndërmjet Bursës Shqiptare të Energjisë Elektrike dhe Anëtarëve. Do të thotë sasia neto cash e llogaritur në përputhje me Nenin 10.1.1 të Termave të Përgjithshme të Rregullave të Pagesave.
Pagesë	Do të thotë një proces pagesë – nëpërmjet zëvendësimit ku Bursa Shqiptare e Energjisë Elektrike hyn në një Transaksion si një kundërpalë qendrore dhe bëhet në këtë mënyrë kundërpalë për Anëtarët.
Llogari pagesë	Do të thotë një llogari(të) Anëtar me Bursën Shqiptare të Energjisë Elektrike për regjistrimin e Transaksioneve.
Ditë pagesë Rregullat e pagesës	Do të thotë Ditët Bankare në të cilat një shlyerje monetare është kryer. Do të thotë rregullat e Bursës Shqiptare të Energjisë Elektrike për Shlyerjen e Transaksioneve të rregulluara në Shtojcën 4 të Rregullave të Tregtimit.
Kolateral	Do të thotë marrëveshjet e pranuara shprehimisht nga Bursa Shqiptare e Energjisë Elektrike dhe të njoitura nëpërmjet Rregullave të Pagesave si një garanci për detyrimet e një Anëtar ndaj Bursës Shqiptare të Energjisë Elektrike, duke përfshirë depozitat në Cash në një llogari garancie Cash dhe Garanci-mbi bazën e-kërkesës, si dhe çdo instrument garancie të pranuara nga Bursa Shqiptare e Energjisë Elektrike nën një Marrëveshje Kolaterali të grupuar me Anëtarin.

Treg i Kolateralit të Grupuar	Do të thotë çdo treg në të cilin Bursa Shqiptare e Energjisë Elektrike vepron si kundërpalë qendrore dhe i cili është i ligjshëm për një Marrëveshje të Kolateralit të grupuar, ashtu siç njoftohet nga ana e Bursës Shqiptare të Energjisë Elektrike.
Thirrje për Kolateral	Do të thotë thirrje e Bursës Shqiptare të Energjisë Elektrike për Kolateral nga një Pjesëmarrës apo Klient Pagese në përputhje me Rregullat e Pagesave.
Valuta e Kolateralit	Do të thotë, lidhur me një Anëtar i cili është duke tregtuar në Valuta te shumta tregtie ose që është palë në një Marrëveshje kolaterali të grupuar, monedhë e tillë është pranuar nga Bursa Shqiptare e Energjisë Elektrike si monedha përkatëse për llogaritjen e thirrjeve të saj për kolateral.
Njësi konsumi	Është një burim i cili merr energji elektro e përdorimin e tij vetjak; këtu Operatorët e Sistemit të Transmetimit apo Operatorët e Sistemit të Shpërndarjes nuk konsiderohen të jenë njësi konsumatore.
Person Kontakti	Do të thotë një person fizik i emëruar si person kontaktues, në përputhje me Rregullat Tregtare në lidhje me Tregtinë.
Kundërpalë	Do të thotë një Pjesëmarrës dhe një Klient Pagese që hyn në një Transaksion dhe Bursa Shqiptare e Energjisë Elektrike, që vepron si një kundërpalë për të gjithë Transaksionet.
Shkeputja apo Shkëputja e Tregjeve	Një situate në të cilën procesi i bashkimit të çmimit (Price Coupling) është pezulluar dhe/ose anulluar.
Shpërndarja	Do të thotë sasia e energjisë elektrike që duhet të shpërndahet në lidhje me shlyerjen e transaksioneve.
Dita e shpërndarjes	Do të thotë një seri e vazhdueshme e Orëve të Shpërndarjes e cila fillon në orët 00:00 CET në një ditë kalendarike dhe mbaron në orët 24:00 CET në të njëjtën ditë kalendarike, në mënyrë që fillimi i një Dite shpërndarjeje të përkojë me kohën në fund të ditës së mëparshme të shpërndarjes.
Ora e Shpërndarjes	Një orë brenda një Dite Shpërndarjeje.
Periudha e Shpërndarjes	Një periudhë që konsiston në një ose më shumë Orë Shpërndarjeje.

Marxhini i Devijimit	Do të thotë marxinat e çmimit për tu zbritur nga apo shtuar në Rangun respektiv, kur merremi me Gabimet e Tregtimit, ashtu si më gjërësisht është përcaktuar në Rregullat e Tregut.
Zona e Tregtimit	Do të thotë e njëta me Zonën e Ofertimit por ky term është përdorur referuar Tregut Shqiptar të një Dite më Parë.
Çmimi i Tregut të një Dite më Parë	Do të thotë çmimi i përcaktuar përsa i përket secilës Periudhë Shpërndarjeje, si rezultat i llogaritjes së çmimit të Tregut të një Dite më Parë.
Tregu i një Dite më Parë	Ka kuptimin e përshkruar në Kapitullin 2, Neni 4.2 i këtyre Rregullave të Tregut.
Rregulloret e Tregut të një Dite më Parë	Do të thotë Aneksi i Marrëveshjes së Pjesemarrjes: “Tregu i një Dite më Parë”.
Llogaritja e Çmimit të Tregut të një Dite më Parë	Do të thotë metodologja për përcaktimin e Çmimit të Tregut Shqiptar të një Dite më Parë dhe Volumin e duhur të Energjisë ashtu siç është përcaktuar në Rregulloret e Tregut Shqiptar të një Dite më Parë.
Zona e Shkëmbimit të Energjisë Elektrike	Do të thotë Zonat gjeografike të Tregut të një Dite më Parë, në të cilat Bursa Shqiptare e Energjisë Elektrike ka të drejtë të organizojë Tregun Shqiptar të një Dite më Parë dhe nëpërmjet marrëveshjeve me OST-të ka alokuar kapacitetet transmetuese në fazën e planifikimit, në mënyrë që të ketë të drejtë për të transferuar energjinë elektrike ndërmjet këtyre zonave.
Volfumi i Energjisë	Do të thotë numri i njësive të energjisë për tu shpërndarë gjatë Periudhës(ave) relevante të Shpërndarjes, dhe do të, nëse nuk specifikohet ndryshe, konsiderohet e shprehur në MW. Për Produktet që shtrihen në disa Periudha Dorëzimi, Vëllimi i Enerjisë përfaqëson një numër të barabartë dhe konstant gjatë secilës Periudhë Dorëzimi në fuqi.
Kufiri i volumit të Energjisë	do të thotë sasia maksimale e Volumit te Energjisë të aplikueshëm për një Porosi, ku ky përcaktim është i i aplikueshëm.
ETS	Do të thotë një sistem(e) për Tregtinë elektronike peroidikisht.
EU	Do të thotë Bashkimi Evropian, ashtu siç ekziston periodikisht.

Euro apo EUR	Do të thotë një valutë e ligjshme e atyre shteteve Anëtare të Bashkimit Evropian që kanë adoptuar valutën e veçantë, në përputhje me një Traktat që themelon Bashkimin Evropian, ashtu siç është ndryshuar nga Traktati mbi Bashkimin Evropian.
Programi i tarifës	Do të thotë ashtu siç aplikohet Shtojca e Tregtimit e specifikuar me këtë cilësi në Tabelën e Përbajtjes së Kushteve të Përgjithshme të Rregullave te Tregtimit.
Ngjarje e Forcës Madhore	Do të thotë ndodhja e një ngjarje e cila (i) është jashtë kontrollit të arsyeshëm të palës së prekur, dhe (ii) e cila e pengon palën nga kryerja e një ose më shumë prej detyrimeve të saj sipas Rregullave te Tregtimit apo Rregullave të Pagesave dhe (iii) raste të tillë apo ndikimi i ngjarjeve të tillë në performancën e palës ndaj detyrimit(eve) përkatës, në mënyrë të arsyeshme nuk ka qenë e mundur të kapërcehet, ose pengohet nga pala e brenda kohës së lejuar për kryerjen e detyrimit(eve) përkatës. Për qëllimet e këtij përkufizimi, veprimet e Perëndisë apo te armikut publik, aktet e një autoriteti civil ose ushtarak, akte terroriste apo veprime të tjera kriminale, trazirat civile, embargot, zjarri, përmbytjet, mosmarrëveshjet e punës, mungesa ose kufizimi i kapaciteteve kompjuterike ose të përpunimit të dhënavë, ose mungesa ose kufizimi i sistemet të shlyerjeve ose i sistemeve të transferimit të bankës, normalisht do të konsiderohet të jetë jashtë kontrollit të arsyeshëm të një pale, me kusht që pala ka vepruar me maturi dhe kujdesin që mund të pritet prej kësaj pale.
Mbyllja e Portës	Do të thotë koha para së cilës në Tregun Shqiptar të një Dite më Parë Porositë duhet të merren nga Bursa Shqiptare e Enerjisë Elektrike, me qëllim që të jenë valide, ashtu siç përcaktohet në Programin e Tregtisë.
Njësi Gjeneruese	Është një strukturë e vetme gjenerimi energjje elektrike, ose me vete ose së bashku me struktura të tjera gjenerimi, që përbëjnë pjesë të një Njësie Prodhibimi.
GW (dhe GWh)	Do të thotë një billion (1,000,000,000) Wat, dhe “GWh” do të thotë energjia e gjeneruar apo e konsumuar me një përqindje konstante e një (1) GW për kohëzgjatjen e një (1) ore.

Porosi e orare	Do të thotë një Porosi në Tregun Shqiptar të një Dite më Parë, ku volumet e blerjes apo shitjes të shteteve Pjesëmarrëse në nivele të ndryshme çmimesh në një komplet Hapash Çmimi, të përcaktuara për një Orë specifike Shpërndarjeje. Secila palë e çmimit dhe volumit trajtohet si një pikë në Kurbën e Porosisë (kërkësës) me interpolim linear ndërmjet se cilës palë.
KW (dhe KWh)	Do të thotë një mijë (1,000) Wat, dhe “KWh” do të thotë energjia e gjeneruar apo konsumuar me një përqindje konstante prej një (1) KW për kohëzgjatjen prej një (1) ore.
Periudha e Mirëmbajtjes	Do të thotë një periudhë Brenda Orëve të Tregtimit gjatë së cilës ETS është i mbyllur për qëllime mirëmbajtjeje, ashtu siç mund të jetë përcaktuar në Programin e Tregtimit apo nëpërmjet një njoftimi paraprak me shkrim nga Operatori i Tregut.
Rregullat e Drejtimit te Tregut	Do të thotë shtojca e specifikuar si e tillë në tabelën e përbajtjes, të Marrëveshjes së Pjesëmarrjes në fuqi.
Operatori i Tregut	Do të thotë Bursa Shqiptare e Energjisë Elektrike ne lidhje me Tregun Shqiptar të një Dite më Parë.
Monitorimi i Tregut	Do të thotë njësi organizative përgjegjëse për monitorimin e përputhshmërisë me Rregullat e Drejtimit (Sjelljes) së Tregut në emër të Operatorit të Tregut
Ngjarja e Mos-pajtueshmerisë Substanciale	Ka kuptimin e përshkuar për të në Marrëveshjen e Pjesëmarrësit, Rregullat e Tregtimit – Termat e Përgjitheshme.
Kufiri Maksimal i Çmimit	Kufiri teknik i sipërm i çmimeve në Vargun e Çmimeve.
Anëtar	Do të thotë një njësi ekonomike që ka hyrë në një marrëveshje të vlefshme për Anëtarësim të efektshëm për tregtimin në Tregjet Shqiptare të një Dite më Parë të Bursës Shqiptare të Energjisë Elektrike.
Kufiri Minimal i Çmimit	Kufiri teknik i poshtëm i çmimeve në Vargun e Çmimeve.

TTS	Do të thotë një sistem i Operatorit të Tregut i bazuar në telefoninë dhe zërin për regjistrimin e Porosive.
MW (dhe MWh)	Do të thotë një milionë (1,000,000) Wat, dhe “MWh” do të thotë energjia e gjeneruar apo konsumuar në një përqindje konstante e një (1) MW për kohëzgjatjen e një (1) ore.
Ngjarja e Mos-Pajtueshmërisë	Ka kuptimin e përcaktuar për të në këto Rregulla të Tregut.
Llogari Jo-Garancie	Do të thotë llogari e krijuar nga Pjesëmarrësi në një Depozitë Bankare e aprovuar nga Bursa Shqiptare e Energjisë Elektrike, e cila do të aplikohet në lidhje me Shlyerjet Cash kundrejt Bursës Shqiptare të Energjisë Elektrike.
Bursa Shqiptare e Energjisë Elektrike	Platforma e organizuar për shitjen dhe blerjen e energjisë elektrike në bazë të ditës në avancë dhe/ose brenda së njëjtës ditë.
Bashkim i Çmimeve EVP	Bashkimi i Çmimeve prej dhe ndërmjet Bursave të caktuara të Energjisë Elektrike dhe Operatore të Sistemit të Transmetimit të rajonit EVP, rajonit Nordik/Balltik dhe UK në përputhje me termat e Marrëveshjes së Operacioneve të një Dite më Parë të EVP (Europa Veri Perëndimore – <i>shen i perkth</i>).
Ofertë Garanci mbi bazën e kërkesës	Do të thotë një Porosi për të shitur. Do të thotë një garanci në favor të Bursës Shqiptare të Energjisë Elektrike për një sasi të parapërcaktuar detyrimesh siguruese të një Pjesëmarrësi kundrejt Bursës Shqiptare të Energjisë Elektrike.
Balancë e hapur	Do të thotë një pozicion neto në secilat Seri Produkti të regjistruara në një Llogari Pagesë, i cili mundet të jetë ose pozitiv ose negativ. Një vlerë pozitive identifikon një pozicion blerjesh në atë Produkt, ndërsa një vlerë negative identifikon një pozicion shitjesh.
Porosi	Do të thotë një Kërkesë apo një Ofertë për një Produkt apo disa Produkte që një Pjesëmarrës në mënyrë valide regjistron në ETS.
Çmimi i Porosisë	Do të thotë çmimi të cilin Blerësi ka dëshirë të paguajë apo Shitësi ka dëshirë të shesë në lidhje me një Porosi, sipas rastit.
Kufiri i Çmimit të Porosisë	Do të thotë kufiri maksimal apo minimal për Çmimin e Porosisë.

Tipi i Porosise	Do të thotë metoda nëpërmjet së cilës një Porosi do të ekzekutohet, p.sh. Plotësoni ose të gjitha ose asgjë sipas rastit në lidhje me secilin Treg.
Marreveshje Anëtari	Do të thotë një marrëveshje ndërmjet një Pjesëmarrësi dhe Bursës Shqiptare të Energjisë Elektrike, Marrëveshje Pjesëmarrjeje, qe i dhuron Pjesëmarrësit akses në Tregtinë e Tregut Shqiptar të Një Dite më Parë.
Palë Tregu Shqiptar i një Dite më Parë	Do të thotë Bursa Shqiptare e Energjisë Elektrike ose një Anëtar. Do të thotë tregu (gjet) të operuara nga Bursa Shqiptare e Energjisë Elektrike për Tregtimin e kontratave të energjisë elektrike me shpërndarje fizike.
Llogari Cash garancie	Do të thotë një llogari garancie e krijuar nga një Pjesëmarrës në një Bankë Shlyerjesh e aprovuar nga Bursa Shqiptare e Energjisë Elektrike dhe e cila do të aplikohet në lidhje me Shlyerjet Cash dhe depozitat cash të kolateralit kundrejt Bursës Shqiptare të Energjisë Elektrike.
Zona e Çmimit	Do të thotë çdo dy apo me shumë Zona Ofertimi që kanë të njëjtën Zonë Çmimi të Tregut Shqiptar të një Dite më Parë në një orë specifike.
Bashkimi i Çmimit	Do të thotë mekanzimi me anë të të cilit, me qëllim maksimizimin e pasurisë publike, çmimet e përcaktuara nga Tregu dhe pozicionet neto për tregje të ndryshme të Energjisë Elektrike të një Dite më Parë janë përcaktuar në një hap të vetëm duke ju referuar ATC-së fizike orare dhe/ose kapaciteteve të bazuara në flukset.
Gama e Çmimeve	Do të thotë një spektër çmimi për një Ankand, i përcaktuar nga Bursa Shqiptare e Energjisë Elektrike, në përputhje me Marrëveshjen e Pjesëmarrësit të Tregut Shqiptar të një Dite më Parë.
Hapi i Çmimit	Do të thotë një çift i Çmimit të Kërkesës dhe vlerave të Volumit të Energjisë mbi një kurbe të Kërkesës në Tregun Shqiptar të Një Dite më Parë ndërmjet (dhe përfshirë) Kufijtë e sipërm dhe të poshtëm të Çmimit të Kërkesës.
Produkti	Do të thotë çdo Produkt i listuar në Tregun Shqiptar të një Dite më Parë, dhe referencat për një produkt të vetem do të thotë, të gjitha seritë e Produktit të cilat janë klasifikuar si të të njëjtit lloj, në përputhje me Specifikimet e Produktit.
Njësia e Produktit	Do të thotë një strukturë për prodhimin e energjisë elektrike i përbërë nga më shumë se një njësi gjenerimi.

Organ Rregulator	Do të thotë çdo departament kompetent, agjenci, organizatë shtetërore ose të tjera nënndarje politike që kanë juridikSION mbi subjektin përkatës në lidhje me çështjen përkatëse.
REMIT	Do të thotë RregulloRE (EU), Nr 1227/2011, e Parlamentit European dhe e Këshillit të Bashkimit Evropian, mbi integritetin dhe transparencën e Tregut me shumicë të Energjisë Elektrike e dates 25 Tetor 2011.
Rihapja	Kur, për shkak të situatave specifike, Tregu Shqiptar i një Dite më Parë është rihapur për dorëzimin e porosive pas 12:00.
Autorizime të kërkuarA	do të thotë që të gjitha licencat qeveritare dhe të tjera, autorizimet, lejet, marrëveshjet, kontratat dhe miratimet e tjera (nëse ka) të cilat janë kërkuar për të mundësuar një palë për të përbushur detyrimet e tij sipas Rregullave të Tregtimit dhe/ose Rregullat e Pagesave në përputhje me ligjin në fuqi.
Shitës	Do të thotë pala që ka rënë dakord për të shitur energji elektrike në bazë të çdo transaksiOn individual.
Shlyerja	Do të thotë procesi i cili nëpërmjet tregtisë në tregjet, kryhet nëpërmjet transaksioneve në cash.
Bankë e Shlyerjeve	Do të thotë një bankë e cila është e autorizuar nga Bursa Shqiptare e Energjisë Elektrike për të ekzekutuar Shlyerjet Cash dhe mbajtur llogaritë Cash të garancive apo llogaritë e jo-garancive në emër të një Pjesëmarrësi apo Klienti Pagesash. Një listë e Bankave të Shlyerjeve është në dispozicion nga Bursa Shqiptare e Energjisë Elektrike.
Ditë (t) shlyerjesh	Do të thote Dita (t) e specifikuar në Specifikimet e Produktit kur Shlyerja Cash përkatëse do të kryhet për një Seri Produkti.
Mirëqënia Sociale	Do të thotë një përcaktim sasiorë për të vlerësuar implikimet e mundshme të opsiOneve të politikave alternative, duke përfshirë një konsiderim të përfitimit apo kostos shtesë ekonomike, të përcaktuar si shuma e përfitimeve shtesë individuale dhe shpenzimet të cilat priten të akumulohen për shkak të zbatimit të opsiOneve përkatëse të politikave në krahasim me situatën aktuale.
Shpërndarje	Do të thotë rangu i çmimit siç është përcaktuar nga çmimi më i mire i kérkesës dhe ofertës në Seritë e Produktit të regjistruara në ETS, në çdo pikë në kohë.

Madhësia e Impulsit	Do të thotë madhësia e impulsit e specifikuar në Specifikimet e Produktit. Çmimi i një Porosie i vendosur në një Sistem Tregtje duhet të jetë i ndarshëm nga madhësia e impulsit, për Valuta Tregtimit të ndryshme mund të aplikohen madhësi impulsesh të ndryshme.
Porcion i tregtimit	Do të thotë volum minimal i secilit produkt, ashtu siç specifikohet për Seritë përkatëse të Produktit. Volumi i secilës Porosi i vendosur në Sistemet e Tregtisë duhet të jetë i ndarshëm në Porcione të plota Tregtimit.
Tregtar	Do të thotë një person fizik i autorizuar për të drejtuar Tregtinë në emër të Pjesëmarrësit, në përputhje me rregullat e Tregtisë në fuqi.
Tregti	Do të thotë një proces i hyrjes në një Transaksion në Tregun Shqiptar të një Dite më Parë duke prezantuar Porosi.
Përgjegjësi për Tregtinë	Do të thotë një person i emëruar nga Pjesëmarrësi për të qenë përgjegjës për Tregtinë e Pjesëmarrësit dhe për të vepruar si një person kontakti për Bursën Shqiptare të Energjisë Elektrike përsa i përket tregtisë në Tregjet Shqiptare të ditës më Parë të Bursës Shqiptare të Energjisë Elektrike.
Valuta e Tregtisë	Do të thotë një ose disa valuta të aprovuara nga Bursa Shqiptare e Energjisë Elektrike në të cilën një Pjesëmarrës apo një Klient Pagesë dëshiron të kryejë Porosi dhe Tregti.
Dita (ët) e Tregtisë	Do të thotë dita(ët) kalendarike kur një Treg është i hapur për Tregti.
Tryeza e Tregtisë	Do të thotë personeli që vepron në ETS në Tregun Shqiptar të Ditës më Parë.
Gabimi i Tregtisë	Do të thotë çdo veprim apo jo-veprim që rezulton në një Transaksion të gabuar.
Tarifa e Tregtisë	Do të thotë tarifa vjetore dhe tarifa që varet nga vëllimi që paguhet për Tregtinë nëpër Tregje.
Orët e Tregtisë	Do të thotë periudha e kohës gjatë një Dite Tregtimi kur Seritë përkatëse të Produktit janë të hapura për Tregti, ashtu siç vendoset me tej nga Operatori i Tregut, siç përcaktohet në Programin përkatës të Tregtimit.
Palë Tregtimi	Do të thotë mbajtësi i një Llogarie Shlyerjesh në emër të së cilit hyn Transaksi.

Portofol Tregtimi	Do të thotë një set Transaksionesh që kanë hyrë te Pjesëmarrësi, dhe i cili është caktuar për Llogarinë e tij të lidhur të Shlyerjeve. Portofollet Tregtare funksionojnë dhe mirëmbahen nga Bursa Shqiptare e Energjisë Elektrike. Do të thotë çmimi i dorëzimit i cili është kontraktuar në një Transaksion.
Rregullat e Tregtimit	Do të thotë Rregullat e nxjerra nga Bursa Shqiptare e Energjisë Elektrike në çdo kohë për të drejtuar Tregtinë dhe Tregjet Shqiptare të Ditës më Parë, përfshirë Shtojcat e Tregtisë dhe Marrëveshjet e Tregtisë si pjesë e Marrëveshjes së Pjesëmarrësit.
Sistem Tregtimi	Do të thotë ETS siç operohet nga Operatori i Tregut në vazhdimësi.
Transaksion	Do të thotë një marrëveshje ndërmjet dy palëve për të konkluduar një apo disa Kontrata në një apo disa Produkte, pavarësisht nga forma apo formati i përdorur për të mundësuar këtë marrëveshje.
Konfirmimi i Transaksionit	Do të thotë konfirmimi i një Transaksioni nga Bursa Shqiptare e Energjisë Elektrike përmes Sistemit të Tregtisë.
Informacion i Transaksionit	Do të thotë informacioni i grumbulluar [anonim] informacion mbi Porositë dhe Transaksionet e regjistruar, të kërkua apo raportuara në Sistemin e Tregtisë. Në cfarëdo formati, përfshirë të drejtat e autorit, sekretet e tregtisë, të drejtat e databazave, dhe të tjera të drejta pronësie, që i takojnë një informacioni të tillë. Pavarësisht nga përgjithësimi i sa më sipër, termi Informacion i Transaksionit do të konsiderohet që përfshin Çmimet Ditore Përfundimtare dhe të tjera indekse, vëllime, balanca neto të pozicioneve të hapura dhe vlerat historike që rrjedhin nga Porositë dhe Transaksionet.
Koha e Transaksionit	Do të thotë një pikë në kohë ku Shitësi dhe Blerësi hyjnë në një Transaksion ligjërisht të detyrueshëm.
Vëllimi i Transaksionit	Do të thotë vëllimi i një Transaksioni të vetëm, i shprehur në njësinë e zbatueshme të vëllimit të Produktit. (e.g. në MW).
Operatori i Sistemit te Transmetimit ose OST	Do të thotë një subjekt përgjegjës për operimin, sigurimin e mirëmbajtjen dhe zhvillimin e sistemit të transmetimit.
TW (dhe TWh)	Do të thotë një trilion (1,000,000,000,000) Wat, dhe “TWh” do të thotë energjië e gjeneruar apo konsumuar në një përqindje konstante e një (1) TW për kohëzgjatjen e një (1) ore.

Taksa e Vleres se Shtuar ose TVSH	Do të thotë çdo taksë e vlerës së shtuar apo Tatim analog me to, të vendosura nën çdo juridikSION përkatës, apo ndonjë zëvendësues apo taksë tjetër, të grumbulluara duke iu referuar vlerës së shtuar në një transaksioni, por duke përjashtuar çdo interes të pagesave të vonuara statutore apo gjobave.
W ose Watt	Do të thotë wat (w), një njësi energjie e barabartë me një (1) xhaul (J) të energjisë për sekondë, sipas SI (Sistemit Ndërkombëtar të Njësive), sistemi i njësive të matjes.